

VEDLEGG 2

Tabeller over aktuelle prosessbestemmelser

Rettsoppnevnt sakkyndige - straffesaker		
Tema	Kommentar	Hjemmel
Oppnevning	Den som er rettsoppnevnt er pliktig til å påta seg vervet. Den sakkyndige bør før oppnevningen som regel forespørres om han er villig til å påta seg vervet	Strprl § 138 første og andre ledd
Godtgjørelse	Godtgjøres etter reglene i lov om vidners og sakkyndiges godtgjørelse mv. Fastsettelsen av salæret til de sakkyndige skjer etter reglene i salærforskriften. Omfattes av sakens omkostninger	Strprl § 138 tredje ledd Lov om vidners og sakkyndiges godtgjørelse mv. §§ 9 og 10 Salærforskriften Strprl §§ 436 og 437
Antallet sakkyndige	Det skal som hovedregel oppnevnes en sakkyndig	Strprl § 139
Partenes innflytelse på personvalget	Partene skal høres før oppnevning skjer. Er partene enige om personvalget, skal denne som regel oppnevnes	Strprl § 141
Habilitet	Sakkyndige som er inhabile etter domstolloven §§ 106 og 108 bør ikke oppnevnes når det kan unngås	Strprl § 142
Mandat	Retten fastsetter skriftlig mandat til den sakkyndige. Partene kan av retten pålegges å utarbeide forslag til mandat	Strprl § 142 a
Møteplikt	Rettsoppnevnte sakkyndige har samme møteplikt som vitner	Strprl § 143 første ledd
Erklæring	Den rettsoppnevnte	Strprl § 143 andre ledd

	sakkyndige avgir som regel skriftlig erklæring	
Tilstedeværelse i retten – muntlig forklaring	Avhøres etter de samme regler som gjelder for vitner. Kan være til stede under hele forhandlingen. Retten kan tillate den sakkyndige å stille spørsmål til parter, vitner og andre sakkyndige	Strprl § 144
Forsikring	Den sakkyndige skal avgi forsikring	Strprl § 145
Kontroll med den sakkyndiges arbeid	Ekstern kontroll av den sakkyndiges erklæring i rettsmedisinske spørsmål	Strprl § 147
Rettspsykiatriske undersøkelser – vilkår for oppnevning	Dersom det er nødvendig for avgjørelsen av saken, kan retten beslutte at siktede skal underkastes rettspsykiatrisk undersøkelse ved oppnevnte sakkyndige	§ 165 første ledd
Rettspsykiatriske undersøkelser - obligatorisk	Siktede skal alltid undergis rettspsykiatrisk undersøkelse når det er aktuelt å idømme eller opprettholde overføring til tvungent psykisk helsevern eller tvungen omsorg, eller idømme overføring til anstalt under kriminalomsorgen	§ 165 andre ledd
Rettspsykiatriske undersøkelser - kontroll	Ekstern kontroll av den sakkyndiges erklæring	Strprl § 147

Rettsoppnevnt sakkyndige – sivile saker		
Tema	Kommentar	Hjemmel
Definisjon av det sakkyndige bevis	”Sakkyndig bevis er en fagkyndig vurdering av faktiske forhold i saken”	Tvisteloven § 25-1
Vilkår for oppnevning	Retten kan oppnevne sakkyndige etter begjæring fra en part, eller av eget tiltak i saker uten fri rådighet	Tvisteloven § 25-2 (1)
Vilkår for oppnevning	Retten kan oppnevne sakkyndig når det er nødvendig for å få et forsvarlig faktisk avgjørelsesgrunnlag	Tvisteloven § 25-2 (1)
Vilkår for oppnevning	Retten kan etter nærmere vilkår oppnevne sakkyndige for å sikre balanse mellom partene	Tvisteloven § 25-2 (2)
Antallet sakkyndige	Det skal som hovedregel oppnevnes en sakkyndig	Tvisteloven § 25-3 (1)
Partenes innflytelse på valget – krav til den sakkyndige	Har partene begjært samme sakkyndige oppnevnt, skal denne som hovedregel oppnevnes. Den sakkyndige må ha den nødvendige kyndighet og erfaring	Tvisteloven § 25-3 (2)
Habilitet	En sakkyndig som ville vært inhabil som dommer, <i>skal</i> ikke oppnevnes	Tvisteloven § 25-3 (3)
Mandat	Retten fastsetter den sakkyndiges mandat. Partene kan av retten pålegges å utarbeide forslag til mandat	Tvisteloven § 25-4
Skriftlig erklæring	Den sakkyndige skal som hovedregel avgi skriftlig erklæring. Flere sakkyndige kan	Tvisteloven § 25-5 (1)

	som hovedregel avgir felles erklæring	
Møteplikt	Den sakkyndige har plikt til å møte for å avgir forklaring i rettsmøte.	Tvisteloven § 25-5 (2)
Tilstedeværelse i retten	Kan være tilstede under forhandlingene. Retten skal tillate den sakkyndige å stille spørsmål til parter, vitner og andre sakkyndige når det er nødvendig for å utføre sakkyndigoppdraget	Tvisteloven § 25-5 (3)
Muntlig forklaring - forsikring	Den sakkyndige avgir muntlig forklaring, og avhøres etter de samme regler som for vitner. Skal avgir forsikring	Tvisteloven § 25-5 (4)
Godtgjørelse - sakskostnader	Godtgjøres etter reglene i lov om vidners og sakkyndiges godtgjørelse mv. Fastsettelsen av salæret til de sakkyndige skjer etter reglene i salærforskriften. Saksøker dekker utgiftene til sakkyndige, med mindre det i lov er fastsatt noe annet. Utgiftene til sakkyndige omfattes av partenes sakskostnader.	Lov om vidners og sakkyndiges godtgjørelse mv. §§ 9 og 10 Salærsforskriften Rettsgebyrloven § 2 andre ledd Tvisteloven § 20-5

Sakkyndige vitner - straffesaker

Tema	Kommentar	Hjemmel
Tilstedeværelse i retten – forklaring - forsikring	Sakkyndige vitner avgir forklaring etter samme regler som for vitner. De kan være til stede under hele forhandlingen. Avgir forsikring som rettsoppnevnte sakkyndige.	Strprl § 149

	Straffeprosessloven inneholder ikke regler om at det sakkyndige vitnet kan stille spørsmål, men i praksis synes retten å tillate at sakkyndig vitne stiller spørsmål	
Godtgjørelse	Dekkes av den som fører vitnet. Retten kan etter omstendighetene tilkjenne sakkyndige vitner godtgjørelse som for oppnevnte sakkyndige. Omfattes av omkostningene ved straffesaken	Lov om vidners og sakkyndiges godtgjørelse mv. § 10 siste ledd Salærforskriften § 5 Strprl §§ 436, 437

Sakkyndige vitner – sivile saker

Tema	Kommentar	Hjemmel
Føring av sakkyndigbevis	En part kan føre vitne som sakkyndig bevis	Tvisteloven § 25-6 (1)
Skriftlig erklæring	Den sakkyndige kan fremlegge skriftlig erklæring dersom partene er enige om dette eller dersom det gis adgang til å avhøre den sakkyndige	Tvisteloven § 21-12 (2)
Tilstedeværelse i retten – forklaring - forsikring	Sakkyndige vitner avhøres etter reglene for vitner. De kan følge forhandlingene i sin helhet, og kan tillates å stille spørsmål til parter, vitner og sakkyndige. Avgir forsikring som vitner.	Tvisteloven § 25-6 (2)
Godtgjørelse	Dekkes av den parten som fører vitnet. Omfattes av partenes sakskostnader	Tvisteloven § 20-5